

Cestovat znamená přesvědčit se, že všichni se mýlí v tom, co si myslí o jiných zemích.

Aldous Huxley (1894-1963)

Maroko v turistech vyvolává bezprostřední a nepřetržitou fascinaci. Byť tato země leží pouhou hodinou cesty lodí ze Španělska, Evropě se již na první pohled jeví být na míle vzdálená. Její islámská a hluboce zakořeněná tradiční kultura se od kultury západní markantně odlišuje. Navzdory létům francouzské a španělské koloniální nadvlády i navzdory existenci moderních kosmopolitních měst, jako jsou Rabat či Casablanca, vane zemí všudypřítomný duch dávných časů. Kupříkladu ve Fésu přetval dodnes způsob života, jenž kotví hluboko ve středověku, kdy se marocká říše rozpínala od Senegalu až k severnímu Španělsku, a v horách Atlasu a Rífu dodnes žijí kočovné kmeny původních Maročanů – Berberů. Maroko se navíc může pochlubit pozoruhodným zeměpisným uspořádáním, které zahrnuje jak středomořské pobřeží a čtyři horská pásma, tak i rozsáhlá a opuštěná území saharské pouště...

„V soucích je to kořeněné a chladné a barevné. Vždy příjemná vůně se pozvolna mění podle povahy trhu. Nejsou zde žádná jména, žádné výklady...

Naleznete zde vše – ale vždy to naleznete víckrát.“

Elias Canetti: Hlasy Marrákeše

KLUB TURISTŮ A CESTOVATELŮ OVYT ČESKÁ LÍPA
OVYT - ODDÍL VÝLETNÍ TURISTIKY
(s námi výlety pro turisty od 5-ti do 85-ti let věku...)

PŘINÁŠÍ INFORMACE K AKCI

S OVÝTEM MAROKEM

24. února-4. března 2018

INFORMACE PŘED ODJEZDEM AKCE

S OVýTem MAROKEM

sraz účastníků

v sobotu 24.února 2018 ve 14.30 hodin na Letišti Ference Liszta v Budapešti, a to v odletovém terminálu společnosti WIZZ AIR nebo týž den v 5.30 hodin před odjezdem vlaku Praha-Budapešť, a to na Hlavním nádraží v Praze před Fantovou kavárnou (historická část nádraží).

další program akce

1.den – sobota 24.února 2018: odlet z Budapešti s nízkonákladovou leteckou společností WIZZ AIR v 16.20 hodin přímým letem do marockého přímořského letoviště Agadir., předpokládaný přilet ve 20.10 hodin místního času, doba letu 4:50 hodin. Po odbavení na letišti a převzetí mikrobuse cesta do hotelu v Agadiru., před půlnocí ubytování a nocleh.,

2.den – neděle 25.února 2018: snídaně v hotelu., celodenní pobyt v AGADIRU, možnost pobytu u moře nebo půldenní výlet do RAJSKÉHO ÚDOLÍ a do horské vesnice IMMOUZER DES IDA OUTANANE, odkud lze dojít pěšky ke dvěma vodopádům a hluboké tůni (pěšky cca 8 km)., nocleh ve stejném hotelu.,

3.den – pondělí 26.února 2018: snídaně, dopoledne zastávka v městě TAROUDANT (hezké město s typicky hnědými hradbami a jedinečnými sůky, položené pod vrcholy Velkého Atlasu)., poté přejezd srdcem VELKÉHO ATLASU po jedinečné a zřejmě nejvyhlídkovější silnici v celém Maroku do PRŮSMYKU TIZI N'TEST (2000 mn.m.) a dále do místa ubytování v jedinečném městě MARRAKÉŠ. Ubytování a večer možnost posezení a "vychutnání" atmosféry na náměstí Djemaa El Fna... Nocleh.,

4.den – úterý 27.února 2018: snídaně, po snídani dopolední prohlídka MARRAKÉŠE., navštívíme starou část města – medinu, v jejímž středu se

nachází náměstí Djemaa El Fna, údajně nejúžasnější náměstí na světě, neuvěřitelně rušný cirkus s krotiteli hadů, akrobaty, muzikanty a vypravěči příběhů pod širým nebem... Nepřítomnost jakékoliv architektonické zajímavosti na náměstí Djemaa El Fna – jež i dnes působí jako náhodně vzniklá proluka – přispívá k dramatickému zvýraznění minaretu Koutoubia, dominanty města. Poté procházka po medině, zastávky na zdejších soucích (Souk Smarine, Souk barvířů, Souk El Attarin...), navštívit bychom měli mešitu Ben Youssef či Koubbu Almoravidů, což je stavba tvořící základy veškeré marocké architektury. Čas by měl zbýt i na návštěvu Muzea Marákeše nebo na návštěvu rozsáhlého, nicméně dnes polorozpadlého královského paláce El Badi. Marrákéš je zkrátka pokladem Maroka... Odpoledne volný program, večer zcela jistě strávíte opět na jedinečném náměstí Djemaa El Fna., nocleh ve stejném hotelu.,

5.den – středa 28.února 2018: po snídani odjezd z Marrakéše. Téměř hned za městem začneme stoupat po moderní silnici do pohoří VELKÝ ATLAS, nejvyššího pohoří v severní Africe (nejvyšší vrchol Jebel Toubkalu dosahuje výšky 4167 m). V případě, že kvůli sněhu nebude uzavřena, pojedeme po silnici vedoucí přes průsmyk TIZI-N'-TICHKA ve výšce 2260 metrů (bude-li průsmyk zavřený, pak nás čeká objezd opět přes Tizi-n-Test). Po sjezdu z průsmyku příjezd do AÏT BENHADDOU, vesnice, kterou budete znát z filmů (natáčel se zde např. Lawrence z Arábie, Sodoma a Gomora, Ježíš Nazaretský...) a která patří k těm nejhezčím v celém Maroku. Zdejší kasby (impozantní tradiční stavby z bláta a slámy) jsou jedny z nejzachovalejších a nejsložitěji zdobených. Odpoledne cesta přes Ouarzazate do údolí VALLÉE DU DRĀA, kde budeme projíždět palmárií i kolem

dalších jedinečných kaseb (např. Timiderte, Ait Hammou-said...) a do Zagory, která nevypadá na první pohled nijak lákavě, ale atmosféra městečka a jeho okolí tento první dojem nahradí! Po příjezdu výstup na vrcholek DJEBEL ZAGORA (pozorování západu slunce v poušti)., poté ubytování v tradiční kasbě uprostřed ksouru, večere a nocleh.,

6.den – čtvrtek 1.března 2018: snídaně, po snídani cesta ze Zagory údolím Vallee du Drāa (možnost nákupu datlí) a poté malebnou spojnici do Rissani a Erfoudu. Z města Nasab (možnost nákupu ovoce na zdejším tržišti) cesta získá divočejší ráz a přes Anif pojedeme kouzelnou krajinou pod masívy Djebel Ougnat. Kromě krajiny jsou další zdejší atrakcí fosilie.

Hlavním vývozním artiklem jsou velcí trilobiti, kteří se tu prodávají v desítkách stánků podél silnice. V podvečer krátká zastávka v obci MERZOUGA, což je středisková obec zdejší oblasti pod největší písečnou dunou ERG CHEBBI., přímo pod ní (cca 15

km od Merzougy) ubytování v berberském stanu, večere v restauraci a nocleh. Duny fascinují Maročany stejně jako cizince. Ať se v Maroku zmíníte o **MERZOUCÉ** kdekoli, řeknou vám lidé o léčivé síle, kterou má zdejší písek na revmatiky, kteří se sem jezdí „zahrabat až po krk“. Pacient smí zůstat v písku pouze jednu až dvě minuty – delší doba by mohla mít fatální následky. Doporučuji si přečíst článek na konci těchto pokynů.

7.den – pátek 2.března 2018: před východem slunce možnost pěšího výstupu na písčnou dunu - největší písčnou dunu světa **ERG CHEBBI**, snídaně v restauraci a po ní možnost projížďky na velbloudech a procházka po zdejší oáze., před polednem odjezd a přejezd přes Erfoud do **SOUTĚSKY GORGES DU ZIZ**, což je ohromný, po tisíciletí vymílaný průsek ve skalách

Atlasu. Zastávka v **HAMMAT MOULAY ALI CHERIF** (lázeňské městečko s venkovními horkými prameny - až 36st.C). V podvečer odbočka a zastávka u **AGUELMANE SIDI ALI**, u největšího z horských jezer, která se zde vytvořila ve vyhaslých kráterech. Ještě předtím krátká zastávka v **ITZERU**. Večer dojezd do Meknès., zde ubytování v hotelu a nocleh.,

8.den – sobota 3.března 2018: snídaně v hotelu, prohlídka královského města **MEKNÉS** (Ismailovo královské město s hradbami, zdejší souky jako Hamryia, medina a sousední židovská čtvrť, brána Bab Mansour, koubba El Khayatine, mauzoleum Moulaye Ismaila aj.), odpoledne pro zájemce o historii výlet mikrobusem do hlubokého a velmi úrodného údolí k nedalekým římským vykopávkám ve **VOLUBILIS** (bývalé římské hlavní město provincie) a do **MOULAY IDRIS**, kde byla založena první arabská dynastie v zemi (obě místa jsou od sebe vzdálena jen 4 km.), večer strávíme v **MEKNES**, nocleh ve stejném hotelu.,

9.den – neděle 4.března 2018: snídaně, po ní přejezd do dalšího královského města **FÉS**. Zde prohlídka mediny (mj. Bab Boujeloud, medresa Bou Inania, Souk El Attarin, koželužna - výroba a barvení kůže atd.) a v průběhu dopoledne možnost nákupů na zdejších bazarech, po poledni přejezd na letiště ve Fésu. Odlet z Fésu v 15.15 hodin letadlem nízkonákladové společnosti **RYANAIR** do Londýna, letiště Stansted (přilet v 18.35 hodin – doba letu 3:20 hodin), přestup a v 19.40 hodin odlet se stejnou leteckou společností do Prahy (přilet na Letiště Václava Havla ve 22.40 hodin místního času., doba letu: 2 hodiny).

DALŠÍ DŮLEŽITÉ INFORMACE K AKCI

cestovní formality

Každý účastník akce musí mít platný cestovní pas s platností minimálně do 4.zář 2018.

Vízum do Maroka není třeba.

ubytování, stravování, spropitné

Ubytování v rámci akce je zajištěno v hotelech střední kategorie, a to ve 2-lůžkových pokojích, vesměs vždy vybavených toaletou a sprchou. V Zagoře je nocleh v typické kasbě ve staré vesnici (ksour) v klasických pokojích, v Erg Chebbi pak v tradičním berberském stanu ve 2- a 4-lůžkových stanech.

Ve startovním je zajištěna strava formou snídaní. Snídaně jsou jednoduché, kontinentální. Na dvou místech (Zagora a Erg Chebbi) je zajištěna večere. V Erg Chebbi máte večeri předplacenu, v Zagoře bude třeba zaplatit 6.-€.

Strava je srovnatelná s cenami u nás.

POZOR! V zimě i v jižním Maroku může být chladno. V hotelech se vesměs netopí ani v tomto období, proto je vhodné být na tuto skutečnost připraven!

Voda z vodovodního řádu je sice pitná, ale také Maročané kupují vodu v obchodech. Pozor, v jižní části Maroka může být voda v říčních údolích nakažena krevničkou (rod motolic, známá také pod jménem schistosomiáza). Opatrnost se vyplatí také při pití vody z horských toků!

V restauracích se zpravidla dává spropitné ve výši kolem 5.-dh, záleží na úrovni poskytovaných služeb.

Za služby bývá zvykem v Maroku platit tzv. bakšišné – mějte po ruce neustále drobné peníze (bakšišné se dává vesměs 2.- až 5.-dh). V případě, že jste s poskytovanými službami spokojeni, je běžné dávat spropitné také nosičům zavazadel, taxikářům, hotelové obsluze a obsluze čerpacích stanic.

PROSÍM, RESPEKTUJTE TUTO ETIKETU A SE SPROPITNÝM VE VÝŠI CCA 8% POČÍTEJTE JIŽ DOPŘEDU. DĚKUJI.

doprava po Maroku, zavazadla k přepravě

Přeprava po Maroku bude uskutečněna dvěma klimatizovanými mikrobusy vždy pro 9 osob. Na delších přejezdech budou zastávky po cca 2 hodinách jízdy.

S ohledem na přepravní podmínky leteckých společností je možné mít bez příplatku pouze palubní zavazadlo těžké max. 10 kg a o maximální velikosti 55x40x20 cm. Pro zpáteční cestu je možné mít ještě druhé menší zavazadlo (kabelku, notebook) – máte-li zájem o příplatek tohoto menšího zavazadla i pro cestu tam, přihlašte se do 31.1.2018. Poplatek je 250.-Kč. Nepředpokládám, že máte zájem o odbavení velkého zavazadla. Informace ohledně tohoto případu jsou v doprovodném e-mailu.

jaké bude počasí?

V únoru by měly být denní teploty v Maroku okolo 18-ti stupňů Celsia. V nočních hodinách a v oblastech Velkého Atlasu a Erg Chebbi může teplota klesnout k bodu mrazu.

lékařská péče, pojištění, očkování

Naléhavě doporučujeme uzavřít ještě před odjezdem cestovní pojištění, které bude zahrnovat i případné ošetření či hospitalizaci ve zdravotních zařízeních v zahraničí. Lékařská péče je snadno dostupná a poměrně kvalitní. Doporučujeme Vám vzít si s sebou dostatečné zásoby speciálních léků, pokud je užíváte, nebo lékařský předpis na ně. OČKOVÁNÍ NENÍ POVINNÉ. Předpokládá se, že každý cestovatel má platné očkování proti tetanu, příp. žloutence typu A.

čas

V celém Maroku platí greenwichský čas, který je v zimě posunut oproti našemu o 1 hodinu zpět. Ve 12.00 hodin v Maroku je 13.00 hodin v Česku.

jazyk

V Maroku je úředním jazykem arabština, přičemž francouzsky mluví většina obyvatel, anglicky méně.

oblečení

Po celý rok je vhodný lehký oděv, přednostně bavlna, co nejméně syntetických tkanin. Důležité jsou dlouhé kalhoty a dlouhé rukávy

při návštěvě mešit. Při balení svého oblečení přibalte větrovky, pohodlné boty i na pěší výšlapy, trička, sluneční brýle, pláštěnku atd. A vzhledem k zimnímu období doporučujeme také teplejší oblečení, čepici a rukavice.

elektřina

Do sítě je dodáván proud o napětí 220/230 voltů, AC – střídavý proud 50Hz. Zásuvky stejné jako u nás.

měna, doporučené kapesné

Marockou měnovou jednotkou je dirham (zkratka dh nebo MAD). Dirham se dělí na 100 centimů. Bankovky a cestovní šeky jiných hlavních světových měn lze směnit v kterékoli marocké bance, cestovní kanceláři či lepším hotelu. První část kapesného doporučujeme vyměnit hned po přiletu na letišti. Přijímají se všechny mezinárodně uznávané platební karty. Současné kurzy: 1,-€ = cca 11.-dh = cca 25,80 Kč., 1-dh = cca 2,50 Kč., 100.-dh = cca 9,50 €.

Banky v Maroku jsou otevřeny vesměs 8.15-11.30 a 14.15-16.30 hodin.

KAPESNÉ: vstupenky, které nejsou součástí startovního, a které doporučujeme zakoupit by měly vyjít na cca 100.-dh. Dále je nutno počítat s další dirhamy na výlet na velbloudech (viz program).

Celkem doporučujeme cca 300.-dh vstupenky a výlet na velbloudech, cca 1000.-dh na stravu (strava levnější, nápoje dražší než v Evropě). Na výměnu doporučujeme vzít s sebou 120.- až 150.-€ nebo ekvivalent v USD.

Samostatnou kapitolou kapesného by mohly být nákupy. Lákavá tržiště svádí k nákupu suvenýrů nejrůznějšího druhu (koření, ovoce, tepané výrobky, koberce, zlato, stříbrné šperky atd.).

Známka na pohlednici stojí 7,50 dh. Nutné je počítat s bakšišným, které se dává prakticky všude za jakoukoliv službu.

nákupy, clo

Ve velkých městech jsou obchodní centra, která mají klasický standard a kde lze koupit prakticky vše potřebné. Jejich součástí jsou i potravinové markety. Otevírací doba je zpravidla 09.00-12.30 a 14.30-18.30 hodin, o sobotách 08.00-13.00 hodin. Bezcelně mohou být z Maroka do zemí Evropské unie dováženy předměty osobní potřeby, dále 1 litr alkoholu, 2 litry vína, 400 cigaret nebo 250 gramů tabáku nebo 50 doutníků.

bezpečnost

V centrech větších měst chodte spíše ve skupinách, nezacházejte na opuštěná místa, nechodte po setmění sami vylidněnými ulicemi, neupozorňujte na peníze, nenoste nápadně šperky, fotoaparáty apod. Marocká policie je vstřícná a lze ji kontaktovat 24 hodin denně. **Tísňové volání – tel.: 19.**

pošta, telekomunikace

Vnitrostátní i mezinárodní telekomunikace jsou automatizovány a mají velmi dobrou úroveň. Telefonní spojení z Maroka do České republiky: +420 + účastnické číslo. Pracovní doba na poštách je od 09.00 do 17.00 hodin ve všední dny. Letecká pošta do České republiky jde minimálně 1 týden. Do adresy se doporučuje uvádět za „CZECH REPUBLIC“ ještě „EUROPE“.

adresář

Velvyslanectví České republiky v Maroku:

Ambassade de la République Tcheque

4,5 km, Avenue Mohammed VI, 10, Rue Ait Melloul, Villa Merzaa,

Rabat - Souissi, 10000 Rabat

B.P. 410

Telefon: +212/537755420-21

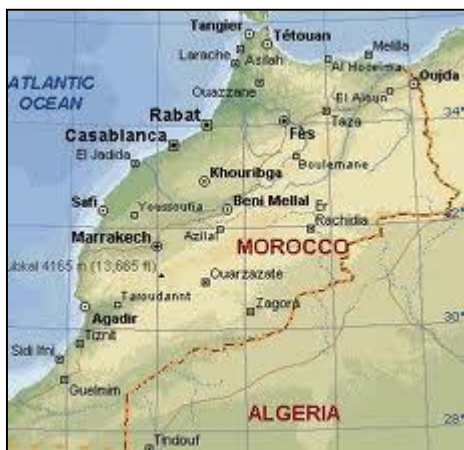
Nouzová linka: +212/613 45 25 83

Velvyslanectví Marockého království v České republice:

Mickiewiczova 6, 160 00 Praha 6 - Dejvice

tel.: 233325656, 224325957, 224324963

*Přeji Vám klidné přípravy na naši společnou akci
S OVÝTEM MAROKEM*

A JEN HEZKÉ ZÁŽITKY Z TOHOTO KOUTU SVĚTA!

Erg Chebi: Kde skutečnost předčí všechny průvodce světa...

Čekal jsem divočinu, prašnou cestu kamenitým předhůřím Saharského Atlasu, možná také návěje písku na silnici a místo toho je tu skvělá asfaltka. Ale to obří, oranžově žluté pískoviště, které se zvedá nad Merzougou, je až neskutečně magické a tajemné. Máme před sebou dva dny v pouštních dunách Erg Chebi.

Naše stopy za chvíli díky větru zmizí. Čas je tu pomějívou veličinou, která není důležitá. | foto: David Hainall, pro iDNES.cz

Merzouga, vesnice na konci světa

Vesnice Merzouga v hloubi nehostinné kamenité pouště, nad kterou se zvedají snad nejznámější písečné duny Erg Chebi, se nachází v jiho-východním Maroku. V okolí dun leží v okruhu do 15 km několik menších vesnic, o kousek dál pak najdete ještě dvě na zdejší poměry větší města - Rissany (35 km) a Erfoud (55 km). K alžírským hranicím je to pak necelých 50 km.

Merzouga žije hlavně z turistického ruchu a těžší z věhlasu, který jí [dává](#) Severoafrická rallye nebo třeba několik reklamních spotů firmy Renault. Díky turistickým průvodcům, které lokalitu náležitě vychvalují, nechybí tato destinace v programu snad žádného cestovatele. Merzouga se může pyšnit i největšími zásobami podzemní vody v Maroku.

Zastavujeme u malého hotýlku Auberge Camping La Tradition na samém okraji písečných dun. Otáčím se zády k budově a přímo přede mnou se zvedá jedna z největších dun v Maroku. "Sakra, to je pískoviště!" nevěřím svým očím. Pískový krtinec se totiž zvedá do výšky přes 160 m.

"Davide," bere mě za ruku náš skvělý řidič Mohamed, "pojd', představím tě majiteli [hotelu](#). Je potřeba udělat byznys." "Jasně, málem bych zapomněl," bručím si pod fousy, "obchod je na prvním místě" a odkládám foťák. Na stole v hotelové hale už stojí konev s čajem, skleničky a talíř s oříšky a mandlemi. Netrvá to dlouho a naše představy o programu a finanční náročnosti se nakonec setkávají a můžeme vyrazit.

S velbloudy je to stejné jako s lidmi, každý je jiný!

Velké batohy zamykáme v jednom z hotelových pokojů a s sebou si na zbytek dne, noc a část zítřejšího dopoledne bereme jen oblečení, spacák, tři litry vody a fotografickou techniku. "Pojd'," gestikuluje Ahmed, "tebe si posadím jako prvního!"

Jsem trochu nespělý, chtěl jsem fotit a místo toho dostávám instrukce, jak a kde se držet. Kousek za mými zády stávkuje jedno zvíře a odmítá stažení smyčky provazu přes dolní čelist, vydává hlasité hrdelní zvuky a snaží se utéct. "S velbloudy je to stejné jako s lidmi," směje se Ahmed, "každý je jiný! A teď dej pozor, hodně se to zhoupne." Držím se hrazdičky před sebou a najednou jsem přes dva metry nad zemí a nechce se mi spadnout. Netrvá dlouho a sedí i zbytek výpravy a můžeme vyrazit.

Chvilí mi trvá, než si zvyknu na zvláštní houpavou chůzi velblouda jednohrbého, který je ze své přirozenosti mimochodník. Znamená to, že při chůzi kráčí oběma levýma nebo oběma pravýma nohama zároveň. Velbloud jednohrbý se také často označuje jako dromedár. Ve volné přírodě byl tento savec již vyhuben a žije již jen ve zdomácnělé formě.

Chůze v písku je neuvěřitelně příjemná. Pro změnu ale chvilí trvá, než si člověk zvykne na to, že nesedí na velbloudu.

Karavana stoupá na jednu z menších dun. Chůze po rovině a do kopce je příjemná, ale z kopce se zvířata boří a člověk se musí pevně držet hrazdičky.

Západ slunce, bubny Berberů a noční nebe jako vyšívané

Pomalů se noříme do hloubi písečných dun. Je vidět, že karavany [turisty](#) tudy chodí poměrně často. V písku před námi je požehnaně stop. Rozhodně nemám pocit divočiny a odlehlosti civilizace, ale nevím, jak bych dokázal sám v téhle čarokrásné krajině přežít.

Věčný vánek přenáší zrnka písku a vytváří [stále](#) nové originální tvary, které s klesajícím sluncem a prodlužujícími se stíny nabírají nebývalé plasticity. Snažím se nedržet hrazdičky před sebou a fotografovat. Moc mi to ale nejde. Houpavá chůze a nečekané pohyby zvířete pod mnou mě nutí udělat více fotografií než obvykle.

Najednou zastavujeme a opouštíme sedlo. "Z tamté duny nad námi bude hezky vidět západ slunce," upozorňuje nás Ahmed a váhu svého tvrzení podtrhuje výmluvným gestem. "A nezapomeňte ten snowboard!" připomíná s rozesmátou tváří, "jezdí se na něm dobře dolů."

Slunce pomalu zapadá za jednu z největších písečných dun v Maroku.

Na zápraží hotýlku "Auberge Camping La Tradition".

Škrábeme se nahoru a při prvních krocích si musím srovnat nohy. Posed na velbloudu je přece jen širší a tříslo trpí. Chvilí jdu hodně zešíroka a připadám si jako námořník, který hledá na houpavé palubě stabilitu. Dvacet minut chůze do prudkého svahu a po ostrém pískovém hřebeni stojí určitě za to. Viditelnost je vynikající a sluníčko bude zapadat přímo za nejvyšší dunou v celém Maroku, která se vypíná přímo před námi a za ní se rýsuje hřeben Saharského Atlasu.

"Tak jdeme na to prkno!" volá kamarád, "kdo to všechno chce zkusit?" Pár bláznů se vždycky najde a tak o legraci není nouze. Přece jen sandály nejsou ideálním obutím, které by dostatečně drželo nohu ve volném vázání. Prkno a snowboardista válející sudy na písečné duně pak působí na poušti jako zjevení z jiného světa.

Slunce ale zastavit nejde a světelné divadlo začíná. Už jako malý kluk jsem hltal knížky a články, které se nějak dotýkaly putování karavan vyprahlými krajinami a v každé té knížce byl sugestivně a s literárním umem popisovaný západ slunce v písečných dunách. Nic se ale nevyrovná vlastnímu [zážitku](#). Krajina najednou získá úplně jiný rozměr, prodlužující se stíny modelují písečné duny do bizarních a nečekaných tvarů a na malou chvíli vše ztichne. Najednou se zastaví čas. Ten okamžik je krátký, slunce tu totiž zapadá opravdu rychle.

Musíme se vrátit k velbloudům. Na tábořiště nám zbývá ještě necelých 45 minut. Ze sedla slézáme už za tmy. Naši berberští přátelé nás usazují do stanu a za chvíli přinášejí čaj. "Večere bude později, omlouvá se Ahmed, "tajine se musí dělat pomalu, jinak to prostě není tajine." Vyšel měsíc a obloha se rozzářila bezpočtem hvězd. Něco podobného, i když s tak silnou září měsíce, jsem zažil v mongolské stepi, kde v okruhu 500 nebo 600 km nebyl jediný elektrický světelný zdroj. [Tady](#) také nic neruší volný pohled na nebe.

Místní už takových východů slunce viděli nespočet, přesto se na malou chvíli zastaví a mlčky vítají každý nový den.

Tradiční večere pod hvězdami

K pozdní večeri se podávají tradiční marocká jídla. Jako předkrm dostáváme rýži s čerstvou zeleninou a jako hlavní chod tradiční kuřecí tajine, jídlo které se musí dlouze dusit společně s nějakou aromatickou omáčkou a zeleninou ve speciálním hrnci s pokličkou. Maso je tak nádherně měkké a kořením provoněné.

Nevím, jestli to bylo pozdní večerí nebo atmosférou, ale mám pocit, že lepší tajine jsme za celé putování nejedli. Po večeri se scházíme před stanem. Naši berberští přátelé berou do ruky bubny a činely a začíná strhující noční produkce pod hvězdnou oblohou. Bubně je tu nakonec víc, ale ani při velké snaze nestačíme rychlým rukám zkušených bubeníků.

"Jestli máte dobrý spacák," ozývá se Ahmed, "můžete spát pod širákem. Ráno bude dost chladno, ale máme tu ještě nějaké volné deky." Ulehám do svého [horami](#) osvědčeného péřáku s vědomím, že mně přece zima být nemůže. Když ale musím ráno vylézt, dává se do mě zima a opět si potvrzuji, že občas bylo dobré dávat ve škole pozor.

Neopakovatelný začátek nového dne

Málem jsme zaspali východ slunce. Ahmed huláká a nutí nás ke spěchu a nám nezbyvá než doufat, že ví proč. Jdeme jen asi deset nebo patnáct minut na jednu z menších dun nad táborem. Nestíháme ani poprosit Ahmeda, aby donutil naše velbloudy si sednout, a s otevřenou pusou zíráme na sluneční [kotouč](#), který se právě jako náhodou vyhoupl nad obzor. Krajina dun se jako mávnutím kouzelného proutku mění a díky stínům se stává plastickou. Mám pocit, že v saharské poušti je všechno jiné, takové intenzivnější.

[Cestou](#) k hotýlku toho moc nenamluvíme. Ten zážitek je potřeba zpracovat. Teplota stoupá a začíná nám být vedro. U hotýlku Ahmed ještě rozbaluje svůj "kamínkový obchod". Snad každý tu totiž prodává krystaly a zkameněliny, kterých je v kamenité a pusté krajině Saharského Atlasu spousta. "Ahmede, díky," podávám našemu příteli ruku, "bylo to bezva a tady máš na památku to tričko, které se ti včera tak líbilo." "Davide, díky a přijed' někdy na dyl, vezmu tě na tři nebo pět dní do pouště, to bude teprve zážitek!" loučí se Ahmed a mění si tričko s nápisem "Rallye Paris – Dakar" za mé oranžové průvodcovské triko s nápisem "follow me".

Skutečnost nad všechny knihy a průvodce světa

Sedím v autě, koukám z okna a přemýšlím. Písečné duny Erg Chebi pomalu mizí za námi a náš pobyt v Maroku se chýlí ke konci. Ještě navštívíme královské město Fes a Casablancu, ale to hlavní, hory, soutěsky, palmárie a poušť, už máme za sebou.

Přátelé, nevěřte knížkám, nevěřte časopisům ani reklamním letákům, protože poušť je třeba vidět, cítit a zažít. Skutečnost je totiž vždycky mnohem, ale mnohem lepší než to, co si člověk může přecíst.

Zdroj: http://cestovani.idnes.cz/maroko-a-pouustni-duny-er-chebi-dms-kolem-sveta.aspx?c=A121211_124515_kolem-sveta_tom

